

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnstvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nčv.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posilana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici Mollu piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Italijani in Slovani.

Guglielmo Ferrero nadaljuje in zaključuje:

Na enem pa ni dvomiti: morje Adrijansko je italijansko-slovansko morje, kajti njega obali sti obljude od Italijanov in Slovanov. Nemei so usiljeni, ki so se prerili dalje z organizatorično spretnostjo, z žilavo vtrajnostjo, a tudi z nasiljem in korupcijo, poslužuje se močnej države, kakoršnja je avstrijska, jako spretno za zastrupljanje podrejenih, in tudi bližnjih malih narodov, z vsemi fermenti, ... (tu je napisal Ferrero jako ostro karakteristiko o avstrijski politiki).

Ali spretnost ta rafinirane politike more postati za nas (za Italijane) povod uspehom. Kajti te narodnosti so naveličane in bi se hotele osvoboditi. Pravijo mi od mnogih strani, da je Avstrija, poleg Turčije, mej slovanskimi narodi od enega konca do drugega najbolj obsodovana in predmetom najhujše sumnje. Grozote v Belemgradu so bile prav za prav le nasilna revolucija proti avstrijskemu vplivu. Ravno zato se današnje novine toliko razgrevajo, da se morajo storiti umorstva kaznovati, o katerem vse drugače sodi slovansko prebivalstvo od Zagreba do Soluna. To duševno razpoloženje utegne postati, ako je bomo znali izkoristiti, velike koristi za nas. Kajti ozlovoljenje radi spletkarske politike avstrijske in želje bolj čestih in iskrenih vlad se utegnijo spremeniti v toliko ljubezni in simpatije do naravnih nasprotnikov Nemcev, protežiranih od Avstrije.

Vrhu tega pa so Slovani po svojih svojstvih veliko bolj podobni Italijanom, nego Nemcem: oni so, kakor mi, živahni, imaginarni, naklonjeni umetnosti, nekoliko ne-disciplinovani in genialni — in zato ne ljubijo počasne metodične vtrajnosti Nemcev; oni so in ostanejo bolj razpoloženi za občudovanje onega, kar je gibčno, jasno, če tudi včasih nedosledno, v latinski civilizaciji.

In slednjič bi nam gotovo pomagale tudi tradicije. Preko Benetek, Trsta in Istre sta italijanski jezik in italijanska kultura razširjena že stoletja med slovanskim prebivalstvom balkanskega polotoka. Naš jezik je dovolj poznan v omikanih slojih. Do leta 1866. so mnogi Slovani Avstrije studirali v Padovi in mnogi, ki so v Italiji zadobili

čast doktorja, še žive. Velika zgodovinska tradicija, ki je skozi več stoletij, počeni z rimskim prisvajanjem, vezala usodo Italije z Ilirijo, Panonijo, Dalmacijo in Macedonijo, izvršuje na domišljijo velik vpliv, ki nam je in nam bo koristen. Venecija blesti vedno pred očmi mnogim Slovanom kakor velika čarovnica, ki fascinira. Ne primanjkuje bolj tesnih kulturnih vezi. Nikola Tomaseo je imel slovansko kri v svojih žilah. Govoril je in pisal perfektno hrvaški.

Zveza italijansko-slovanska, da se odvrne nemško nadvladje na balkanskem polotoku, da se zapre istim pot do morja Adrijanskega, ni torej nikaka fantastična stvar, ni tudi revolucijonarna novost, kateri manjkajo precedence, ampak je potreba, temelječa v tradiciji minolosti in v odnošnjih sedanjosti. Ne Italijani, ne Slovani ne bodo mogli ob sebi — kamo-li, ako so razdeljeni! — upirati se Nemcem, podpiranih od Avstrije, za katero stoji Germanija, v katere poslednje interese deluje tudi Ogrska, kjer je madjarska oligarhija, v zvezi emfatičnim deklaracijam, orodje v rokah Nemcev za dušenje malih slovanskih plemen. Zakaj naj bi se torej ne združili (Italijani in Slovani namreč)?! Se ve, da do te zveze ne more priti brez spretne in brezobzirnega sodelovanja italijanskega naroda in italijanske vlade. Kaj bi — po mojem mnenju — moral storiti narod in kaj vlada — o tem spregovorim o drugi priliki.

To so ideje Ferrera, katerih naj bi zaslepljeni avstrijski državniki ne prezirali. Morda se bodo tolažili, da so to misli le muhastega posamičnika in da večina naroda italijanskega, in izlasti oni krogi, ki dajejo italijanski politiki direktivo, mislijo drugače. To bi bila zopet ena tistih tradicijonarnih zmot, kakoršnjih so avstrijski državniki, izlasti pa diplomacija, zagrešili že legijon. Ideje, katere zastopa Ferrero, se širijo v italijanskem narodu, toliko, kar se dostaje intenzitete, kolikor ekstenzitete in danes jutri bodo iste gotovo važen element tudi v oficijelni politiki Italije.

so jih provzročili ali nesrečni položaji, v katerih žive, ali sreča njih klativitežkega življenja.

»Vi me hočete torej omožiti proti mojim čutstvom, radi Vas, ne radi mene?« je odvrnila Julija napol resno napol šaljivo.

»Da bi te radi sebe omožil?« je vskliknil oče zganivši se začudeno, »radi sebe, draga hčerka, čegar tako ljubeznjivo karajočega glasu kmalu ne boš slišala? Vedno sem opazoval, kako pripisujejo otroci le nekemu osebnemu čutu dobrote, katere jim skazujejo starši. Julija, vzemi Viktorja. Prišel pa bo čas, ko boš britko objokavala njegovo ničevnost, njegov nered, njegovo sebičnost, njegovo brezčutnost, njegovo neumno ljubezen in tisoč drugih nezdod, katerih boš imela po njem. Takrat se spomni, da ti je pod tem drevjem zastoj donel preroški glas tvojega starega očeta na užesa!«

Starček je umolknil. Iznenadil je svojo hčerko, ki je kljubovalno vzravnila glavo. Šla sta nekaj korakov do ograje, kjer se je bil vstavil njiju voz. Ko sta tako molče šla, je opazovala hči skrivaj obrz svojega očeta ter opustila kljubovalni izraz. Globoka bol, katero je brala na njegovem pobešenem licu, ji je vzbudila živo sočutje.

»Obljubljam Vam oče, da ne bom govorila z Vami prej o Viktorju, nego ste se iznebili predsodkov o njem,« je rekla z ljubkim, spremenjenim glasom.

Politični pregled.

V Trstu, 14. septembra 1903.

Državni zbor. Kakor znano so nemške skupine uvele precej intenzivno in razsežno akcijo — izlasti občinske uprave so stavili v kontribucijo, a voditelji so se v ta namen osebno potrudili do ministerskega predsednika dra. Koerberja — da bi izposlovali, da se nemudoma skliče državni zbor. Kakor povod tej akciji so navajali v prvi vrsti odredbo vojne uprave, da morajo tretjeletniki še dalje ostati pod crožjem. Od nemške strani pa se zatrja, da to je bila le dobrodošla pretveza, a resnični razlog da je bil Nemeem ta, da so delali Čehom neprilike in jih eventuelno poguani še v navskrižje z vlado. No, vsa ta akcija je postala brezpredmetna po dejstvu, da je sedaj sklicanih več deželnih zborov. To pa je toliko, kakor da se državni zbor za sedaj ne skliče. Neki nemškonaocijonalni vir hoče vedeti, da bo državni zbor sklican v drugi polovici oktobra.

Da je res tako, da so namreč Nemei le v ta namen zahtevali nemudno sklicanje državnega zbora, da bi delali Čehom neprilike, o tem pričra pisava njihovih glasil, ki ne more skrivati nevolje. V komentiranju okolnosti, da državni zbor ni sklican, meni n. pr. »Nemškonaocijonalna korespondenca«, da bi morala vlada enkrat očitno nastopiti proti Čehom!! (Kakor da ne bi že nastopala!) To zbadanje kaže, kakov je bil resnični namen gori, uvodoma, omenjeni akciji Nemcev.

Dogodki v Srbiji. Židovski in sploh vsi slavofobski listi so te dni pripovedovali grozovite stvari iz Srbije. Na podlagi teh vesti so prorokovali odstop kralja Petra in celo meščansko vojsko v Srbiji, kar si seveda srčno želijo. Kakor navadno, tako je tudi sedaj večina slovanskih listov šla tem vestem pošteno na lim in begala svoje čitatelje s priobčevanjem židovskih lažij. Danes pa so tudi židovski listi že ponehali s senzacijonelnimi vestmi o položaju v Srbiji in vesti, katere prinašajo o aferi častnikov niške garnizije so jako medle.

Doznali pa smo tudi direktno iz Belegrada, da so židovski listi vsa stvar grozovito napihnil in prikazovali jo svetu, kakor pričetek reakcije srbskega naroda proti sedanji dinastiji in sedarjemu režimu, dočim se vsa zadeva v resnici reducira le na grozovit

Začudeno je pogledal starček hčer in dve solzi, ki sta se mu utrnili, sta drli po njegovih nagubanih licih. Ni je mogel poljubiti pred množico, ki ju je obdajala; a zato ji je nežno stiskal roko. Ko je stopil v voz, so zgornile vse skrbne misli, ki so bile zatemele njegovo čelo. Da si se je kazala hčerka nekoliko žalostna, ga je to sedaj vendar manj vznemirjalo, nego nedolžno veselje, čegar tajnost je bila Julija izdala med paradom.

V začetku meseca marca, leta 1814, skoro leto dnij po oni cesarski paradi, je drdrala kaleša po cesti, ki drži od Amboisa do mesta Tours. Zapustivši frilliersko pošto, skrito pod zeleno streho orehovih dreves, je drdral voz s toliko naglico, da je došel v hipu do mostu, vodečega čez reko Cizo, pri izlivu v Loire, kjer se je vstavil. Vtrgal se je namreč atremen vesled te vihrave naglice, s katero je podil na povelje svojega gospoda mlad postiljon štiri živahne in čile konje. Tako sta imeli osebi v kaleši, ko sta se zbudili, po naključju dovolj prilike ogledovati jedno najlepših pokrajinj, kar jih zamorejo nuditi divni bregovi Loire. Na desni zapazi potovalec z jednim pogledom vse Cazine ovinke, vijoče se liki srebrni kači mej zelenimi travniki, katerim so dale prve pomladanske kali smaragdno barvo. Na levici se kaže Loira v vsej svoji krasoti. Neštevilni kolobarčki vrtincev, katere je bil provzročil

fijasko avstrijskih inrig. Avstrija namreč ne more preboleti, da je s koncem dinastije Obrenovićev prenehal tudi ves njeni upljev v Srbiji in da je začela Srbija igrati ulogo jugoslovanskega Pijemonta. Vesled tega skušali so sedaj avstrijski agenti napraviti razpor in zmešnjavo v srbski vojski, da bi mogla potem Avstrija po svoji stari navadi v motnem ribariti. — A kakor se vidi, napravila je vsa stvar grozen fijasko, vesled česar so slavofobski listi kar nenaekrat postali zelo redkobesedni in redkobesedni postanejo gotovo tudi oni slovenski listi, ki tako radi sedajo na židovske in slavofobske limanice in grado tako na roko našim sovražnikom, ki z vsemi mogočimi sredstvi zanašajo med nas razdor, neslogo, nezaupnost in vesled tega malodušnost.

Potovanje ruskega carja v Rim.

V soboto so pod županovim predsednikom imeli v Rimu magistratni asesorji posvetovanje glede slavnosti, ki se imajo prirediti o prihodu carja Nikolaja v Rim. Okrašenje ulic in trgov izvrši se v noči 25. t. m. Župan Colonna pozdravi carja na kolodvoru. Sprevodu občinskega sveta prisostvovali bodo tudi novoustanovljeni jahajoči municipalni redarji. Po vseh ulicah, koder pojde sprevod preskrbljeno bo v največji meri za vzdrževanje redu. Društva se postavijo v vrsto v ulici Nazionale. V gledališču Costanzi bo slavnostna predstava. Na večer bo razsvetljava. Listi jako ojstro pišejo o vedenju socialistov in posebno njih voditelja Ferrija nasproti carjevem obisku. »Patria« pravi, da resnično vsi norci niso v norišnici. Socialistom, ki hočejo igrati ulogo zaščitnika ruskega naroda proti ruskemu carju, vsklika »Osservatore romano«:

»Ubogi ruski narod, ako bi moral vse svoje blagostanje pričakovati od štirih rimskih žvižgačev!«

Italijanska republikanska stranka hotela je te dni prirediti v Rimu slavnosti na čast pred kratkem umrlemu republikancu Bovio. Oblastva pa so to slavnost prepovedala in se pred carjevimi prihodom sploh nobena javna slavnost ne dovoli.

Dogodki na Balkanu. Komaj par dni je poteklo, odkar je turška vlada trobila v svet, da so turški vojaki popolnoma zatrli ustajo med drugim tudi v sandžakatu Kirk-Kilise. Sedaj pa poročajo iz Carigrada, da se je v sandžakatu Kirk-Kilise in Viševic,

nekoliko hladen jutranji vetrič, so na šrnem vodnem zrcalu te veličastae reke odsevali solčne žarke. Semtertja slede na vodni gladini zeleni otoki, liki nizom smaragdnega kolirja. Onkraj reke razprostirajo, kakor da lež aega oko, najlepša polja Touraine svoje zaklade. V daljavi meji pogled na šerske griče, katerih vrhovi so se v tem hipu videli na prozornem višnjem nebu, kakor svetle črte. V ozadju slike, skozi redko listje otokov pa se vidi Tours liki Benetkam, kakor bi zrastel iz morske globine. Zvoniki stare katedrale se vzdigujejo v zrak, kjer se razgubijo v čudovitih podobah belkastih oblakov. Onkraj mostu, na katerem se je bil ustavil voz, so zagledali potovalec pred seboj ob Loiri tja do Toura vrsto pečin, kakor bi jih postavila priroda tja, da zožujejo reko, koje valovi neprestano vtolijo skalovje; prizor, ki vzbuja občudovanje popotnikovo. V jedni teh sotesk in razkopljin, ki začenjajo tvoriti kot že pri mostu čez Cizo, stoji vas Vouvray. Od Vouvraya začeni, pa do Toursa prebivajo v teh strašno raskosnih, ovinkih vinčarji. Na več mestih se vidijo v izklesanih pečinah trinadstropne kiše, zvezane z nevarnimi, kamenitimi lestvami. Na vrhu neke strehe hiti mlada deklica, oblečena v rudeče krilo, v svoj vrt. Kočarji obdelujejo viseča polja. Na zrušeni skali, pod cvetočim mandeljnovidnim drevesom vrti mirno stara ženica kolovrat ter gleda pod seboj idoče po-

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoški spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

I.

Prvi grehi.

»Ljuba moja, Viktor ostane vse svoje življenje polkovnik. Nisem ga še videl, ki bi se mi zdel tebe vredne«, odvrnil je stari oče z neko navdušenostjo. Vstavivši se za hip je opazoval hčerko ter dostavil:

»Ali ljuba Julija, ti si še premlada, prešibka in prenežna, da bi zamogla prenašati zakonske skrbi in težave. D' Aiglemonta so istotako razvadili njegovi stariši, kakor sva tebe razvadila jaz in tvoja mati. Kje je kaj upanja, da se bodeta mej seboj razumela pri vajinih različnih značajih, katerih posledica bo nespravljivo nasilje? Ti boš ali žrtva ali tiran. Jeden ali drugi slučaj, oba provzročita ženinemu življenju isto število muk. A ti si mila in skromna in zato se boš prva udala. In končno,« je rekel z spremenjenim glasom, »si rahločutna, kar se bo pa prezrlo. In takrat...« Solze so se mu udrele po licih, da ni mogel končati. »Viktor«, je nadaljeval čez nekoliko časa, »bi ranil naivna svojstva tvoje duše. Draga Julija, jaz poznam vojske; tudi jaz sem služil v armadi. Redko se pripeti, da premaga srce teh ljudij navade, ki

ki sta v rokah ustašev, odposlalo celih 28 batalijonov pešcev in 6 baterij. Tako torej, v okraje, o katerih se je še pred par dnevi trdilo, da je ustaja v njih popolnoma zavrta, pošiljajo se batalijoni vojakov in baterije ter se priznave, da so še vedno v rokah ustašev. Ta slučaj nam najlepše dokazuje, koliko se more verjeti vestem, katere pošilja v svet turška vlada.

Iz Drinopolja dobivajo vesti o nezastlišenih grozovitostih, katere počenajo turški in posebno albanski vojski v sandžakatu Kirk-Kilise. Zatrjuje se tudi, da so turški vojski v Almasiku, kakih 20 kilometrov severno od Kirk-Kilise, pomorili kakih 220 ujetih Bolgarov. Iz sandžakata Kirk-Kilise je dospelo do sedaj v Drinopolje nad sto ranjenih turških vojakov.

V Solunu se baje zopet pripravljajo dinamični atentati. Francozki konzul je namreč brzojavil francoskemu poslanstvu v Carigradu, da je položaj v Solunu jako nevaren in je naprosil poslanstvo, naj od francoske vlade zahteva odpošiljitev vojske eskadre v Solun. Vsled tega došla je francoska sredozemska vojna eskadra nalog, naj odpluje v Solun.

Kriza na Ogrskem. Eno vest podi drugo. Najnovejša verzija, ki se širi, pravi, da niso imeli prav ne eni ne drugi: ne oni, ki so govorili, da se cesar skoro povrne v Budimpešto in da bo po njegovem prihodu kriza gotovo rešena; ni oni, ki so menili nasprotno, da se cesar še dolgo ne povrne v Budimpešto in da se bo kriza zavlačevala morda še par mesecev. Najnovejša vest pravi namreč, da je poveljstvo kraljevega dvora v Budimu dobilo obvestilo, da pride cesar skoro — morda že okoli 20. t. m. — v Budimpešto, a da se potem zopet skoro odpelje na Dunaj. Tako da bo cesar večkrat v presledkih prihajal v Budimpešto, dokler ne bo kriza rešena. O položaju, ozroma o načinu, kakor bi se vtegnila kriza rešiti, se tudi sedaj ne zna nič konkretnega. Vse se slej ko prej giblje na širokem polju — ugibanja.

Tržaške vesti.

† **Giorgio A. G. Benussi.** V soboto pred večer se je h poma raznesla vest, da je po kratki bolezni umrl Giorgio Benussi, popredsednik mestnega sveta in predsednik društva »Patris«.

Bolezen, ki je položila Benussija v grob, je bila kratka, kajti prvi dan razprave Cosani — Benussi je bil tudi med obtoženci — je bil še na sodišču, drugi dan pa je že dopisal zdravniško spričevalo. Bolezen je bila peritonitis (vse je trebušne mrene).

Z Benussijem je izgubila vladajoča stranka eno svojih najboljših glav. Pokojnik je bil zelo agil, jako inteligent, žilav in vstrajen, dober govornik, organizatoričen talent. Kadar je bila situacija v mestnem svetu kočljiva, pošiljali so (poleg Veneziana) njega v boj.

Pokojni Benussi je bil nam nasprotnik, odločen, neizprosni, ali ob njegovem svežem grobu moramo priznati, da je bil vsikdar lojalni nasprotnik, katerega je trebalo spoštovati. Največkrat je pripadala njemu naloga, da je polemizoval proti slovenskim

tovalcem, posmehujoča se njihovi boječnosti. Nje ne vzamirjajo niti razpokline na tleh, niti nagajena razvalina starega zidu, čegar pluskve so zvezane z zvitiimi stebli bršljana. S krtka, zemlja je povsod obdelana in povsod rodovitna, tudi tam, kjer priroda zemlji ne dopušča sodelovati s človeško obrtjo. Tudi se ne da v celem teku Loire nič drugega primerjati z bogato panoramo, katero nudi Touraina potovalčevim očem. Trojna podoba tega prizora, čegar obrisi so komaj naznačeni, preskrblja srecu prizor, kakoršen ostane vedno v spominu. In če se je kedaj kak pesnik nad njim radoval, mu oživlja sep znova bejao, romantično krasoto.

V trenotju, ko je dospel voz na most čez Cizo, se je pokazalo med Loirinimi otoki več belih jader, ki so dodala tej harmonični pokrajini novo harmonijo. Voj ob reki rastlojih vrhbe družil svoj ostru duh z vlažnim vetričem in ptiči so drobili brezkončne pesmice; jednolično petje kozjega pastirja je dodalo temu neko očitnost, dočim so klicii brodarjev v daljavi naznanjali živahno delovanje. Lahni sopar, ki se je nabral okoli raztrošenih dreves te širne pokrajine, ji je dal nov čar. Touraina se je kazala v vsej svojej lepoti in pomlad v vsej krasoti. Ta del Francoske je bil edini, katerega niso pustošile tuje armade in edino ta je bil v tem hipu miren in tako rekoč kljuboval vsakemu napadu.

(Tride še.)

svetovalecem; danes pa, ko je utihnila njegova beceda za vedno, mu moramo izdati spričevalo, da se v svojih polemikah ni nikdar posluževal nizkih sredstev, vsikdar je bil miren, stvaren, dostojanstven in se je tudi v najhujem ogaju dosledno izogibal vsaki besedi ali govorniški figuri, ki bi bila žaljiva njim, katerim je bil edea najspodobnejih političnih in narodnih nasprotnikov. Po svojem nastopanju v polemikah se je pokojni Benussi najugodnejše odlikoval od drugih svojih italijanskih tovarišev, mej katerimi jih je le premnogo, ki se ne morejo in ne znajo uveljavljati drugače, nego z odurnostjo v nastopanju in žaljenjem nasprotnika.

To častno spričevalo smo morali napisati ob mrtvaškem odru Benussija. Drugi, ki so bili ž njim v zasebnih in kupčijskih odnosih, nam pa zatrjujejo, da je bil tudi zasebno ljubezajiv, uljudea in dobrončen človek.

Pogreb bo danes popoldne ob 4. uri iz hiše žalosti v ulici Macchiavelli št. 34 naravnost na pokopališče.

Smešna miš? »Independente« od minolega petka prinaša nad dve koloni dolg članek, v katerem priznava sicer volilne sleparije, ki jih je izvršila tržaška camorra na zadnji občinski volitvi, ali skuša iste opravičevati.

V glavnem jih opravičuje s trditvijo, da so se tudi drugod že dogodile slične sleparije. Pravi n. pr., da se v Dalmaciji od hrvatske strani počenajo še vse drugače volilne sleparije, nego si jih dovoljujejo »moretici« v Trstu. Po zatrdilu tega lista, so Slovani oni, ki so Lahe naučili — volilne sleparije! Kdo se ne smeje?!

Ne, ne, niti Hrvatje, ni antisemiti na Dunaju nimajo prvenstva nad našimi tržaškimi mojstri v volilnih mahinacijah.

Glede Dalmacije bo dovolj, ako rečemo, da so tam v dolgi vrsti let vladali »Italijani« — katerih tam niti ni!! To isto se dogaja sedaj v Istri. Ako so naši v Dalmaciji vrgli one, ki so prej vladali le na podlagi sleparije, je to le naravno, ker jim je pomogla do tega etnografija dežele, dejstvo, da prebivalstvo Dalmacije je po 99% hrvatsko in srbsko.

Sramotno pa je in neodpustno, ako uprave občin zlorabljajo sredstva svoje uradne oblasti, da uganjajo volilne sleparije in to na tako drzen in frivolen način, kakor opažamo to na mnogih upravah, nahajajočih se v rokah naših nasprotnikov. Še bolj sramotno pa je, ako tem in takim občinam grede na roko okrajni glavarji Schiftenbauerjeve vrste in celo namestništveni svetovaleci. Mi priznavamo da se na volitvah povsod dogaja, da se ta ali ona stranica poslužuje tudi nečistih sredstev; ali v toliki meri in tako očitno, kakor se dogaja v Trstu o mestnih in državnozborskih volitvah — se gotovo le redkokje. V tem pogledu je Trst dosegel rekord.

Ali čujte, gospodovalna gospoda! Dejstvo, da čutite potrebo za uporabjanje takih sredstev, mora vzbujati v vsakomur domovanje, da so vsi gradovi zidani na precej negotovi podlagi in da ti gradovi razpadejo, čim jih ne bodo mogla vzdrževati več — taka sredstva!

Kar se tiče »vohunstva«, pa bi glasila vladajoče stranke storila najbolje, ako bi molčala. Nikar naj ne sodi oni, ki sam sedi na — zatožni klopi! To vendar ne gre, da sedaj pita »spijoni« tiste uradnike, ki so ob zadnjih občinskih volitvah zastopali koristi svoje stranke s tem, da so se upirali izvestnim notričnim nezakonitostim!

Kaj naj bi bili — za božjo voljo — storili kakor zaupniki svoje stranke?! Mari so šli zastopati svojo stranko za to, da bodo še podpirali, bodi tudi le s pasivnostjo, mahinacije na škodo stranki, katere zaupniki so bili?! Ali pa naj bi bili posnemali namestništvenega svetovaleca Jettmarja, ki ni nič videl in nič slišal?! Kdo je več »spija« od onih, ki so na »stopnicah« vstavljali mestne učitelje in jim po silii pregledovali glasovalce?!

Gospod dr. Stanič je storil le svojo dolžnost, da je kakor branitelj Cosanija oži gozal vsaj mali del »slavnih« činov še bolj »slavne« tržaške armade »morettov«! S tem si je pridobil le simpatije vseh poštenih Tržčanov. Priznanja vredni pa so tudi oni možje, ki so bili šli — da si so vedeli, kaj jih čaka! — nadzorovat »pošteno« volilno delovanje »morettov«.

Mi smo uverjeni, da bo razprava Cosani z vsem tem, kar je spravila na dan, delovala le čistilo, kakor navadno huda nevihta čisti zrak, kajti naše mnenje je, da

se tudi v Trstu ne bodo več dogajale take stvari — vsaj ne tako cinično in odkrito. Zato je bila ona razprava važen dogodek, čeprav hoče »Independente« to važnost tajiti ozasčujajo za ridiculus m. s. Ne, to ni bila smešna miška, ampak — važen dogodek!

Pred 25 leti in danes! Na taboru v Dolini pred 25 leti je eden govornikov izustil tudi ta-le nagovor:

»Čestito občinstvo!

Štejem si v veliko zadoščenje, da imam čast in priliko Vas tu v imenu c. kr. vlade pozdraviti in povedati, da me navdaje z veseljem namen vašega današnjega shoda in točke vašega dnevnega reda.

Da bi se prva točka dnevnega reda razpravljala, zato se je od vseh krajev toliko ljudstva zbralo, kar je očitni dokaz patriotične udanosti in duševnega napredka vašega naroda, in kaže, da ste — dobri Slovenci tudi dobri Avstrijci in da taki tudi hočete ostati.

Veselé vlado tudi druge točke dnevnega reda, ker spričujejo, da hočete svojo pozornost posebno na izobraževanje in oliko svojega naroda obračati in ker se vidi, da tudi praktičnih namer ne pozabljate.

Upam, da vas smem zagotoviti, da bo vlada podpirala kolikor mogoče vaše hvale vredne namere in želje.

Kdo je bil ta govornik? Ali se ti ne bo zdele, dragi čitatelj, da pripovedujemo bajke, ako ti povemo, da je tabornike v Dolini s takimi besedami pozdravil za stopnik v l a d e, tedanji c. kr. okrajni komisar v Kopru in sedanji namestništveni svetovalec vitez Jettmar — isti gospod Jettmar, ki se je toliko proslavil ob zadnjih občinskih volitvah v Trstu, čegar ime je blestelo na razpravi Cosani in ki je nekak spiritus rector vladnega zistema v Primorju.

Pozdrav viteza Jettmarja na Taboru v Dolini naravnost izživlja na prispevabiljanje tedanjih besed s sedanjim postopanjem c. k. vlade v Primorju. Kako se v navadnem življenju imenuje onega, ki počira svoje lastne besede?! Vladni zistem pa je brez srama pogoltnil obljube in zagotovila, dana ob svečanosti priliki vprico tisočev naroda! »Z veseljem« je pred 25 leti vladni zastopnik pozdravil točke dnevnega reda na slovenskem taboru, ki mu je bil v »očitni dokaz patriotične udanosti in duševnega napredka« našega naroda. Posebno je veselilo tedaj slavno vlado, da hočemo svojo pozornost obračati na izobraževanje in oliko svojega naroda. In zagotovil je gosp. Jettmar, da bo vlada kolikor možno podpirala naše »hvale vredne namere in želje«.

Tako je govorila vlada pred 25 leti našemu narodu. Če primerjam te izjave z vsem onim, ker se je godilo v Istri v teh 25 letih po krivdi vlade, potem... ne to kar smo hoteli reči, se ne da povedati v kratki notici.

Slavnost v Dolini. Mesece že nismo imeli tako groznega vremena kakor je bilo včeraj. Vse jutro je bilo — le s kratkimi presledki — viharno deževje. Slično je bilo tudi popoldne do blizu 4. ure.

Dolinci so krasno priredili slavnostni prostor, toda vihar jim je kar trgval vse predpoldne. Obupali smo že bili, da-li se bo sploh mogla vršiti popoldnanska slavnost. In vendar se je vršila — sijajno nad vse pričakovanje. Vzlic vsej neugodnosti vremena se je zbrala, ob 4. uri popoldne, ko je nehala liti, množica nad 2000 glav, ki se je kar naslajala na pevanju tolikih pevskih družtev, nastopajočih eno za drugim. Naravnost diven pa je bil govor dekana in poslanca Kompareta, ki je govoril mesto zbolelega poslanca Spinčiča. Vžigal je srea, da je kar plantelo: vriskala so srea in krčile so se pesti. Tako treba govoriti našemu narodu! Kazati mu treba — brez ozira —, kje so mu sovražniki in kje in kaka so primerna bojovna sredstva. A Komparetov govor ni bil naslovljen samo narodu, zbranemu na slavnostnem prostoru, ampak rezka politična enunciacija je bila to na vsa važna mesta do visoko gori. Gospoda Kompareta govor je bil improviziran. Tem pomembnejše je, da je govoril v takem soglasju z enunciacijami na skupnem obedu, kakor da je imel pred seboj koncept teh govorov. To soglasje kaže, kako soglasno sodijo naši voditelji in prvaki naše sedanje položenje in kje iščejo glavne krivde na vsej ljuti krivici, ki se godi našemu narodu v Primorju, in sosebno v Istri.

O včerajšnji slavnosti v Dolini bomo

govorili, sereda, še in podrobneje. Tu naj slede še došli pozdravi:

Iz Kastva: Z zidin starodavnega Kastva bratski pozdrav Slovence in Hrvat, vsikdar brat in brat.

Jadranska vila.

Iz Tolmina: Iskren pozdrav in navdušen živio slaviteljem in boriteljem za enakopravnost in enakoveljavnost z drugimi narodi v Avstriji. Slava!

Vrtovec.

Iz Pazina: Neguje naj se tudi nadalje vzajemnost, zasejana pred 25 leti in čvrst naj ostane slovanski duh na severu Istre.

Trinajstič.

Iz Pazina: Posestrima čestita in želi vstrajnega napredka po odprtem potu.

Pazinska čitalnica.

Iz Pulja: Pridružujemo se vaši slavi. Obnovite stare idealne borbe.

Čitalnica.

Iz Kastva: Ob petindvajsetletnici čestitamo. Živeli!

Občina Kastav.

Hrvatska čitalnica.

Iz Pulja: Obžaljujem zelo, da ne morem biti danes z vami. Priročne pozdrave vsprejemite od na vekomaj vašega

dra. Leginje.

Gosp. posl. Spinčič je pisal daljše pismo, v katerem je izrekel obžalovanje, da ne more — radi precej hude bolezni — priti na slavnost in izvršiti prevzeto nalogo, in dodal potem nekoliko izvajanj, v katerih je povedal, kako so ljuto prevarjene nekdanje nade, a je povedal tudi, komu se imamo zahvaliti na tem.

O novem ravnatelju drž. gimnazije v Trstu, gospodu dr. Gustavu Heiglu, opaža »Süddeutsche Presse«, da ta gospod ni bil poseben prijatelj Slovencev, ko je služboval na mariborskem gimnaziju.

Verujemo. Sicer pa bomo postopajno g. ravnatelja sledili s primerno pozornostjo.

Čemu so predpisi? Pišejo nam: Po mestih, kjer je promet velik, je vozovom in kočijam zabranjena nagla vožnja. Zabranjeno je voznikom sedeti na vozeh, ko vozijo po mestnih ulicah, in zabranjeno je puščati vozove in konje v rokah mladeničev iz-pod 18 let. Za vse to je menda predpisov tudi v Trstu ali le na papirju.

Glede nagle vožnje se mnogi kočijaži in sploh vozniki v Trstu prav malo menijo za naredbe in za dotične varstvene organe. Vozniki sede na vozeh in postavljajo s tem v nevarnost pasante. Kar pa se tiče mladoletnih voznikov in kočijažev, pa najdete tudi takih v najnežnejši mladosti. Često vidimo fantiča 12—14 let, ki vodi konja, toliko pri težkih, kolikor pri lahkih vozovih in kočijah! To bi ne smelo biti! Že ozir na varnost mešanov in tujcev bi moral vplivati na redarstvene organe, kateri bi morali strogo paziti tudi na to, da taki nežni mladiči ne kvarijo sebe in drugih.

Ako so torej predpisi, naj se tudi izvršujejo! Tudi to, da se dvouprežne kočije z razposajenima gosposkima konjema dajejo v roke 20 letnih mladeničev, je graje vredno. V petek je na primer tak slučaj zahteval življenje nesrečne kmetice, jutri se lahko tako dogodi kakim mestni gospej.

Take kočije in take konje naj bi smeli voditi le zanesljivi in v stroki popolnoma izvežbani ljudje.

S »potovanja«. Nekega vročega poletnega dne sem se bil odločil za daljši izlet per pedes apostolorum. Šel sem bil preko Rojana v hribe proti Konkonelu.

Suša, grozna suša se je poznala na popolnoma osušeni travi, na napol suhem perju na drevesih in na popolnoma izsušenih potokih.

Pomiloval sem revne vinogradnike, ki imajo letos tako malo grozdja, da se na mnogih krajih trgatev niti ne bo izplačala.

Dospevši na Konkonel sem šel v prvo gostilno, kjer so mi postregli — pardon — hotel sem reči: so nam postregli, kajti bili smo v tleh — z izvrstnim kraškimi terančkom. Za kratek čas sem si ogledal nadpis tobakarne, nahajajoče se v prostorih omenjene gostilne. Ta nadpis je nevreden čisto slovenske vasi. Na prvem mestu je laščina, na drugem pa: »Kais. Kōo. Tabak Trafik«! Drugače je pa Konkonel prijazna čista vas s prekrasnim razgledom na Trst in na morje. Tu smo slišali in videli, kako igrajo »tressette« skoraj izključno v leškem jeziku. Kralj jim je »rel«. Potem smo se podali preko hriba proti Banam. V tej vasi smo opazili samo en nadpis in to je bil nad tobakarno — v

samoneznškem (!) jeziku! Od tu smo šli na Općine, kjer smo našli veliko večino nadpisov s slovenščino na prvem mestu.

Umeje se, da državna oblastva tudi tu napravljajo nečastno izjemo. Napiši na teh uradih so: nemško-lasko-slovenski!

Nekateri laški pritepeni pa imajo celo samo laške nadpise!

No, teh se Slovenec prav lahko izogiblje, ker je na Općinah dovolj slovenskih lokolov.

Največ, od vsega, kar sem videl, me je jezila neka — razbiti barki podobna »zarlij-ra« z nadpisom: »Sessana-Općina« — »Općina Sessana« !!!

Ta škandal vozi, (kakor so mi pripovedovali), večkrat na dan z Općin v S. žano in obratno!

Ker je ta lahonska baraka zelo, zelo grda in zamazana, bi bilo dobro, ko bi Sežančani ali Općeni poskrbeli, da se ta grloba vsaj — prebarva! Peš-potovalce.

Iz zavoda sv. Nikolaja. Dolgo je že, dragi mi gospod urednik, odkar ste prejeli moj zadnji dopis iz zavoda sv. Nikolaja. Skoro se bojim, da je mnogokateri že pozabil na ta naš zavod, ali pa meni, da spi spanje — tolikih drugih slovenskih nedelavnih društev. Ali temu ni tako.

Nesreča, huda nesreča, ki je spravila v nevarnost moje zdravje in življenje, je bila kriva, da sem obihnila tudi jaz. Ali nesreča me je le še bolj utrdila v ljubezni do tega našega zavoda. Kajti ravno v tem času sem se uverila, da je še blagih ljudi na svetu! Veliko jih je bilo, ki so prebajali ter mi skazovali sočutje na pretresljiv način. Celo mož h je bilo vmes. Njihove — solze so mi blažile grozne bolečine. Gotovo je tudi to sočutje, ta tolažba pripomogla, da se je zgodilo, čemur se skoro nisem več nadejala: da sem ozdravila in se povrnila užaloščeni in obupajoči rodbini in — našemu milemu zavodu! Vračalo se mi je zdravje in vračale so se mi telesne moči. Sedaj gojim trdno nado, da se mi zdravje povrne popolnoma in da bom mogla zopet z vsemi močmi skrbeti za gojenke zavoda. Ljubezen gojenek me bo vspodbujala na vršenju te toli težke naloge. Zavod je sezidan mnogimi žrtvami in oprt je danes na mnoge grenke izkušnje. Zato pa stoji danes precej trdno. In tako naj raste in cvete dalje narodu na korist! Zavod nima mecenov, ki bi ga podpirali velikimi denarnimi svotami. Mecen mu pa je — slovenski narod. In ima blagih aristokratov in aristokratov — po duhu in sreču. To so možje in žene, ki v imenu ljubezni do bližnjega žrtvojejo kolikor le morejo. Oni podpirajo naš zavod, ker vedo, da s tem podpirajo našo službujočo žensko mladino in s tem koristijo vsemu narodu.

Zavod sv. Nikolaja ni nikako privatno podjetje, ampak je narodna last. Dolžnost je torej nas vseh, da čuvamo to last in da skrbimo, da bo isti vseval! Postavimo ga na čim trdnejšo materialno podlago, da nam bo mogel donositi čim več moralne koristi. — Skoro bo slavil »Zavod« obletnico otvorjenja »deklinskega doma«. Tako ga namreč nazivajo drugorođeci in mladenke same. Iste se pripravljajo z vso vnemo in njihova prošnja je, da bi one same smele služiti gostom. — Pridite torej vsi, da boste videli na svoje oči! Pevalo bo naše vilo »Kolo« in svirala bo vojaška godba. Diletantje od sv. Marije Magdalene spodnje pa uprizore igro »Dva gospoda pa jeden sluga«. Sploh je urejeno vse tako, da bo zadovoljeno milim gostom. Zmagoslava.

Slovenska šola sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu. V torek dne 15. in v sredo 16. t. m. bo vpisovanje šolskih otrok v šoli sv. Cirila in Metodija. Otroci, ki stopijo vanov, vi v šolo, morajo biti spremljani od svojih starišev ali namestnikov, tudi se morajo izkazati 1) s kristnim listom, 2) s pričevalom zdravih očj 3) a pričevalom cepljenih kozc. V četrtek dne 17. t. m. ob 8. uri zjutraj bo maša za vse šolske otroke.

Zasačen tat. Stanovalci hiše št. 5 v ulici Solitario slišali so v soboto popoldne sumljiv ropot v stanovanju prodajalca starin Mihaela Hoge v isti hiši. Nekatero ženske so šle p gledat, kaj da je in so zapazile v stanovanju dva tatova ter so začele takoj upiti na pomoč. Tatova sta prestrašena pobegnila skozi okni (stanovanje se nahaja v prvem nadstropju) in sicer jeden v ulico Solitario, drugi pa v ulico Arcata. Slednjemu se je posrečilo pobegniti, za prvim pa je 16 letna Ana Tomažič tekla tako dolgo, dokler se je isti skrtil v neki zalogi lesa v ulici

Fonderia, kamor sta kmalu na to prihitela dva o tej stvari obveščena redarja, ki sta tatu, 33-letnega Karola Fühbauerja, izvlekla iz skrivališča in ga zvezanega odvedla v zap. Denarja tatova nista mogla odnesti iz Hogevega stanovanja, ker ga je Hogeveva soproga vzela seboj, ko je odšla iz stanovanja v prodajalnico. Zmanjkala je le zlata zapestnica, katero je ukradl bržkone oni tat, kateremu se je posrečilo pobegniti.

Zgubljeno. Neka vrla narodna žena je zgubila — najbrže v cerkvi sv. Antona novega, ali pa po ulici S. Caterina — zlat uhan z briljantom. Ker je to tudi mil spomin, oprošen je oni, ki ga je našel, naj ga prinese g. Kravosu v »Delalsko podporno društvo« (ulica Molin piccolo 1) kjer dobi dobro nagrado.

Nadalje so se na potu od Bljunea do Boršta izgubili zlato obrobljeni naočniki in klobuk. Kdor bi našel ta dva predmeta, naj blagovoli prineseti v naše uradništvu, kjer dobi primereno odškodnino.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 20,5, ob 2. uri popoldne 28,5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 750. — Danes plima ob 6.12 predp. in ob 2.03 pop.; oseka ob 12.56 predpoludne in ob 10.24 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Z vipavske železnice.** Lepe reči se dogajajo na tej železnici! Kakor kakov turški paša, ali poveljnik bošbozakov z nesrečno macedonsko rajo, bi hoteli postopati nesramni nemški uradniki naj tej državni železnici. Prav kakor da si je železniška uprava vtepla v glavo, da se mora ravno na nje ustanovah najizraziteje kazati — avstrijski sistem! Tem uradnikom na državni železnici so naši ljudje le — prašiči in postopajo žnjimi kakor s kako bestijo. Človeku kar vre po žilah, ko čita v zadnji »Sjč«:

»O Vipavski železnici se čujejo dan na dan pritožbe, kako netaktno nastopajo nekateri uslužbenici proti potujočemu občinstvu. — Minolo nedeljo se je vozilo — kakor nam poročajo — mnogo ljudj po Vipavski železnici v Log. Ko so se vračali zvečer, je bilo prenapolnjeno na postaji v Ajdovščini; ljudje so si nakupili listke ter se tlačili v vozove, da je bila prava gaječa. Ko so se vozovi natlačili, ostalo je še mnogo potnikov na tleh, kateri niso mogli več vstopiti; bilo jih je okolu 40, ki so za vožnjo plačali, a so morali potem obsedeti v Ajdovščini, ker se gosp. uradnikom ni zljubilo prikleniti par voz, ki so se bili na razpolago. Nekrat je ophal vlak proti Gorici ter pustil ostle potnike v Ajdovščini. Ljudstvo je začelo glasno zabavljati uradnikom, da čemu prodajajo listke, ko morajo ljudje potem ostajati s plačilnimi listki v Ajdovščini ter morajo, ako ne čujejo zgubiti plačanega zneska, čakati drugoga dneva. Kdor je pa imel silo, si je moral najeti voz ter zgubiti železnično karto. Uradniki so na to obstopili potnike in jih celo zmirljali v nemškem jeziku ter se izgovarjali na vse načine, da imajo oni prav ter žugali, da porovejo žandarmerijo, kar so tudi storili. Dešla žandarmerija je kmalu uvidela, da imajo razburjeni potniki prav ter ni hotela nikogar aretirati vzlic zahtevi postajenačelnika. Neki stari-kavi mož, kateri je bil ozmerjan od jednega uradnikov: »Schweinkerl, zeig mir deine Karte, ob du gezahlt hast«, in je na to povedal načelniku par gorkih, je bil odveden po žandarjih v uradniško sobo, ali so ga kmalu spustili. Njegova žena je zagnala krik, ko je videla svojega mož v orožnikovih rokah, kar je navzoče tako razdražilo, da je nekdo odločno zahteval pritožno knjigo, katere mu pa načelnik ironično ni hotel dati ter mu povedal, da pritožne knjige ne dajajo vsakemu »šuštarju«. Na večkratno zahtevanje je konečno dobil knjigo, a črnila mu niso hoteli dati, tako, da je moral pritožbo napisati s svinčnikom. Tako postopanje je paš škandalozno ter je zadnji čas, da se ganejo vsi poklicani faktorji v svrbo odprave tako škandaloznih rzmer na Vipavski železnici. Gospoda slovenski državni poslanci: ali hočete ali nočete storiti svoje dolžnosti nasproti železniški opravi v to, da ne bo naše ljudstvo izdano na milost in nemilost takim zbesnelim uradnikom in da ne bo ne le trpelo škode radi njihovega brezobzirnega postopanja, ampak tudi izpostavljeno — kar je še huje — najhujem žaljenjem?!

Pomislite, da niste zastopniki raje kakega turškega vilajeta, ampak državljanov v državi, ki hoče biti moderna in svobodna.

× **V Opatiji** je bilo od 1. septembra 1903 do všteteja 9. septembra 964 oseb. Od 3. septembra pa do všteteja 9. septembra je prirastlo 761 oseb. Dae 9. septembra je bilo navzočih 1801 oseb.

× **Slavnost v Devinu odložena.** Iz Devina nam poročajo, da se je slavnost, katera se je imela vršiti včeraj, odnesla na prihodnjo nedeljo. — Program ostane neizpremenjen.

× **Javen ljudski shod** priredi akademično ferijalno društvo »Adrija« v Gorici dne 20. t. m. na Dobravem obč. Biljana v Brdih po popoldanski službi božji. — Na dnevnem redu bode razpravljanje »slovenskem šolstvu. Rojaki iz Brd in drugih bližnjih krajev! Prihitite vsi na ta shod, da bode ta shod veličastna manifestacija za naše kulturne potrebe. Povejmo glasno in odločno našim nasprotnikom, da zahtevamo za se isto, kar imajo drugi večji narodi. Posebno glasen bodi protist proti vsiljevanju »Leginik« šol na slovenskih tleh. Na tisoče glasov slovenskega ljudstva naj odločno pove vsem našim nasprotnikom, da zahtevamo za se slovensko ljudsko šolo, slovensko srednje šole in slovensko univerzo — vse slovensko!

Razprava radi oddaje užitnine na vino, vinski in sadni mošt in meso za davčni okraj Piran z osebami, dolžnimi plačevati užitnino, se bo vršila v Piranu dne 29. septembra ob 10. uri predpoludne pod predsedstvom višega komisarja c. k. finančne straže. Letni minimalni znesek eraričnega davka je 20.000 K, in sicer za vino in mošt 15.000 K, za meso 5000 K. Za odobrenje tega solidarnega podjetja je potrebno, da je navzoča večina dotičnih obrtnikov, ki se pa morejo dati zastopati od drugih oseb s pooblastilom.

Vesti iz Kranjske.

* **Nemška nesramnost** »Slovenski Narod« piše:

Prijatelj našega lista nam poroča: Te dni izletel sem bil z nekoliko znanci kizviru kamariške Bistrice. Jeza nas je obšla, ko smo dobili tam v turistovski koči v knjigi slovenskega planinskega društva zabeleženo sledečo infamno opazko, ki živo ilustruje impertinenco švabskih izletnikov:

»Kraia ist ein schönes Land

Wie ich ein zweites noch nicht fand.

Doeh wir's nach meinem Wollen,

Müsst alle Slovenen über d' Nacht der

[Teufel holen«.

Familie Wolf aus Wien.

Da sem pritepenega čifutka in fl-granti zalotil na pisanju tega pamfleta, popadel bi ga bil po harambaševski za komat; premikasil mu nekoliko nekrščene kosti, potem še le položil si ga na koleno, ter mu tam, kjer zgublja krbet svoje pošteno ime, hajduški napisal s šibo spomin, ki bi mu svedočil, da na slovenskih tleh Abrahamovi pošvabljeni potomci ne smejo pometati vse z nami.

* **Malo več zavednosti!** Malo več narodne zavednosti bi bilo v rasnici potreba nekaterim Ljubljanačanom. Listki so vsepoved po mestu nalepljeni na hišnih vratih, ki neznajajo, da se sli sprejmejo dijaki v stanovanje, ali da se odda kaka mesečna soba. Pa človek se mora čuditi, če pogleda te listke, domalega vsi so pisani v nemškem jeziku. Malo jih je, da bi bili dvojezični, še manj pa v slovenskem jeziku. In stavi bi, da je velika večina onih strank slovenska, ki naleplja samo nemški listek na vrata! Ali živimo v Gradeu ali v Ljubljani, v središču Slovenija? Več narodne zavednosti! Slovenski dijaki bodo gotovo hodili stanovat h takim strankam, ki jim ne bodo nudile po nemški svoja stanovanja. Po »Slov.«

Vesti iz Štajerske.

— **Novo okrajno glavarstvo.** V Konjicah dobe okrajno glavarstvo, ki pričae poslovati z dnem 1. oktobra t. l.

— **Le v zaščito slovenskih učiteljev** treba konstatovati, da je na večkrat omenjeni slavnosti »Südmärke« v Slovenjem gradeu navdušeno sodeloval tudi nemški nadučitelj Waldhaus.

Učitelji naj se uživajo popolno svobodo v nastopanju. Mi privoščamo tako svobodo, ali s pridržkom, da so je deležni vsi enako, torej tudi slovenski. Če smejo nemški učitelji nastopati na slavnostih takega društva, kakoršnja je »Südmärke«, potem morajo biti izključeni slučaj, da je preganjan kak slovenski učitelj, ker je sodeloval na kaki slovenski slavnosti.

Brzojavna poročila.

Cesar na velikih vajah v Gallieji.

LVOV 13. (B.) Na potu k velikim vajam konjice v Chlopi je došel cesar semkaj predpoludne in je bil na kolodvoru svečano vsprejet. Med vožnjo na namestništvo je množica viharao pozdravljala cesarja. Cesar se je udeležil službe božje v maloruski in rimsko-katoliški katedrali. Na to je vsprejemal deputacije. V odgovoru na nagovor deželnega maršala Badenija, je cesar izrazil svoje zadovoljstvo na tem, da so deželni zastopniki preinjeni od spoznanja, kaj je neobhodno potrebno za red v državi, nje razvoj, in za moč monarhije na zunaj, ter da se ne plašijo žrtev, ki jih morajo vsi nositi za skupni blagor. Vladar je povdarjal, da je vzravnaje narodnih in socialnih nasprotstev najlaglje doseči po trajnem prizadevanju deželnega zbora na polju pozitivnih nalog.

Na nagovor mestnega predsednika Malahovskega je izrekel cesar zahvalo na pojavih udanosti od strani prebivalstva.

Ob obnovljenih ovacijah se je cesar odpeljal opoldne v Chlopi, kjer se bodo vršile vaje. Cesar in nadvojvoda Fran Ferdinand sta dospela v Chlopi, ob 2. uri popoldne vsprejeta ob navdušenih ovacijah.

Dvorana za sodne dražbe

v ulici Sanitá št. 6.

Uradne ure (samo ob delavnikih) zjutraj od 8. ure do 12. popoldne od 2. do 6. ure, ob sobotah, od 3.—7. ure.

DRAŽBE:

v sredo, 16. septembra ob 9. uri predp.

Pohištvu, pisalna miza, stenska ura, železna blagajna, pisalni stroj.

V soboto 19. septembra ob 9. uri predp.

Pohištvu, medena tehtnica za mesnico, kolo (bic kel), pisarniški predmeti, klavir ledenica.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GONNIK.

Lastnik konsorolj lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorolj lista »Edinost« v Trstu.

Lepa mebilirana soba

s prostim vhodom se odda takoj. Ob enem tudi mala sobica primerna za delavca. Več se poizve v tiskarni »Edinost«.

Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištvu
dobro poznano
tvarne mizarske zadrge v Gorici (Solkan)
vpisane zadrge z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištvu primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se oruži v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, modern sestav. Konkurenčno cena.
Album pohištev brezplačno.

— — — Gospodarsko društvo na Kontovelju — — —

sprejme krčmarja

nastop 28. oktobra t. l.

natančnejša pojasnila pismeno ali ustmeno pri odboru.

Gostilničarja

išče »Konsumno društvu« v Lonjerju. Kdor reflektira na to, naj se nemudoma obrne do obora rečenega društva.

Tovarna pohištvu

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Isartovno cenik brezplačno in franko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

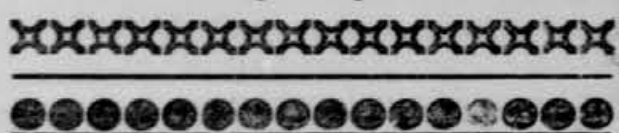
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine pri požarnih škodah po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, kolikor posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Trst, Corso 28.
G. DOPLICHER
Velika zaloga klobukov in čepic vsake vrste
od gl. 1.50 do 3.50.

Poprave in moderniziranje se izvrši najtočneje.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše testenine po jako nizkih cenah, najdajle moko, žito, kavo, sladkon.

Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franco.

Svoji k svojim OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v ulico Riboržo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani II) — BARKOVJE (zraven pokopalnice)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v Narodnem domu v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).

Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Prodaja manufakturnega blaga SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Londra“

ulica Poste nuove št. 3. (Brunerjeva hiša)

Izgotovljene obleke za moške, dečke in otroke. Moške obleke od 6.50 do 24 gl.; za dečke od 4 do 12 gl. Jopiči iz snovij od 3 do 8 gl. Hlače iz snovij od 2-4 gl. ravno take iz najfinejše volne od 4.50 do 8 gl. Velik izbor finih površnikov v barvah od 8 do 24 gl. Volnene obleke za otroke od 3-12 let od 2.50 do 9 gl.; isti iz platna od 1 do 5 gl. Haveloki (Loden) za moške, dečke in otroke po zelo zmernih cenah. Hlače od moleskina za delavce (iz lastne predilnice v Korminu). Močne srajce lastnega izdelka po 1.20 gl. Zaloga jopičev Orleans, platna, črnega in barvanega satena za pi-sarniško osebje.

Bogat izbor snovij za moške obleke toli na meter koli za naročbe po meri, koje se izvrše v slučaju potrebe v 24 urah.

Posojila

ne manjše od 10.000 kron

na hiše, zemljišče, dedščine

KAROL OFNER

Ulica Caserma št. 6. - TRST. - Ulica Caserma št. 6.

(Posredovalci izključeni).

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

CORSO 8.

Velikanski dohod za jesenski čas.

Zaloga galoš.

Obuvala za gospode	Obuvala za gospe.
črna, angleška po gl. 3.20, rumena, po gl. 3.50	črni ali rumena, angleška po gl. 3.30
Specijaliteta ubuval za dečke.	nizki čevlji lakirani ali beli po gl. 1.80
	Naročbe po meri.

— CENE NIZKE. —

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

ZALOGA USNJA

M. MADRIZ

TRST — Piazza Nuova št. 1. — TRST

Velika zaloga vsakovrstnega usnja najboljših tu- in inozemskih tovarn.

TOVARNA NADPLATOV TER VSEH PREDMETOV TE STROKE.

Ugodne cene.

Iščem v Trstu

v bližini glavne pošte s 1. oktobrom meblvano sobico s posebnim vhodom, ako mogoče s hrano. Pogoji naj se pošiljajo do 20. t. m. na naslov: Svetozar Koser, c. k. poštni praktikant, Mokronog, Dolenjsko.

Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četletnih anticiptivnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno „Commercio“ kjer je najljubše Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

30 malih stanovanj z eno sobo in 2 sobami in eno kulinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. na istr. od 1-2 in 5-7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gl. naprej, zlate ure od 8 gl. naprej. Izbor stenskih ur, registorjev i. t. d. Popravilja vsakovrstne ure po jako zmernih cenah.

Potnikom v Gorico

in romarjem na Sv. Goro prioroča se v sredi mesta ležeca

KAVARNA CENTRAL

na Travniku (tik cerkve) Piazza grande.

Elegantna oprema. Najboljša kava. Velika zber le pristnih likerjev in desertnih vin.

Tazlični časopisi. Trije biljardi iz najboljšev tvornice St. Martin v Parizu. Sestanek potnikov in kupčevalcev. Telefon.

Kavarnar Filip Pečenko.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvogalne plošče od 20 in 25 cm

po K 2.— □m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Sodar prodaja veliko partijo novih in rabljenih sodov od 30 do 900 litrov. **Ulica dei Moreri št. 106 v Rojanu.**

Z dnem 20. septembra tudi na sejmu v Kopru.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moko, žita, ovsina in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu krebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Bor-za naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.